

Sanctie voor langdurig zieken die gesprek over terugkeer weigeren

11/10/2021 om 22:46 door [Simon Andries](#)

De regering-De Croo maakt een stevig statement in de aanpak van het almaar stijgende aantal langdurig zieken. Wie pertinent weigert mee te denken over een terugkeer naar werk, kan een deel van de uitkering verliezen.

De regering-De Croo heeft in de begrotingsonderhandelingen een horde genomen die zelfs de vorige centrumrechtse regering-Michel nooit aandurfde: in de aanpak van langdurig zieken dreigen straks zowel voor bedrijven als voor werknemers concrete sancties.

Zo zullen langdurig zieken die pertinent weigeren om de verplichte vragenlijst in te vullen over de mogelijkheid om terug aan de slag te gaan, straks 2,5 procent van hun uitkering kunnen verliezen. Dat geldt ook voor langdurig zieken die zonder geldige reden meermaals weigeren in te gaan op een gesprek met [een terugkeer-naar-werkcoördinator](#).

De sanctie geldt als een allerlaatste optie voor hardnekkige weigeraars, nadat alle andere pogingen gestrand zijn. Wie te ziek is om nog te werken, wordt uiteraard ontzien. Bovendien wordt de volledige uitkering onmiddellijk teruggegeven als er toch bereidheid is om stappen te zetten.

Niet alleen de langdurig zieken worden geresponsabiliseerd, ook bedrijven met veel langdurig zieken zullen hun duit in het zakje moeten doen. Het gaat daarbij om bedrijven met minstens vijftig werknemers die het veel slechter doen op het vlak van langdurige ziekte in vergelijking met gelijkaardige bedrijven. Ze zullen ook nog kunnen bijsturen, maar wie daar niet in slaagt, zal 2,5 procent werkgeversbijdrage moeten storten in een fonds dat besteed wordt aan meer preventie.

Opvallend: de regering gaat daarbij alleen de langdurig zieke werknemers onder 55 jaar in rekening nemen. Voor oudere werknemers zal die oefening ook gebeuren, maar hangt er geen sanctie voor de bedrijven aan vast. Op dat vlak blijft de druk van de overheid om oudere werknemers langer aan het werk te houden nog beperkt.

Iedereen in bad

Artsen en ziekenfondsen krijgen meer verantwoordelijkheid in het terug-naar-werkverhaal. Zo wil de regering een elektronisch attest invoeren, waarbij dokters kunnen laten weten aan de ziekenfondsen wat een werknemer nog kan doen. Op die manier zullen huisartsen op vrijwillige basis mee kunnen zoeken naar welk werk de patiënt volgens hen wél kan uitvoeren. En [zoals het kabinet-Vandenbroucke eerder al heeft aangekondigd](#), zullen ook de ziekenfondsen budget kunnen verliezen als ze amper iemand opnieuw aan het werk krijgen.

De regering-De Croo is ook van plan de regionale regeringen voor hun verantwoordelijkheden te plaatsen. In de nieuwe samenwerkingsprotocollen wil de federale regering het budget koppelen aan het aantal terugkeertrajecten dat regionaal opgestart wordt.

Federaal minister van Volksgezondheid Frank Vandenbroucke (Vooruit) benadrukte al meermaals dat iedereen verantwoordelijkheid zal moeten opnemen om het probleem van de langdurig zieken terug te dringen. Ons land flirt ondertussen met een half miljoen langdurig zieken, zoals eerder al bleek uit [het dossier 'Voor altijd ziek' van De Standaard](#).

Mentale gezondheidsproblemen staan daarbij met stip op één als belangrijkste oorzaak. Nog los van de grote menselijke impact lopen de kosten voor de uitkeringen al op tot meer dan 9 miljard euro per jaar.

Meer dan Zweeds

Onder de vorige Zweedse regering lag er al een ambitieus plan klaar om de re-integratietrajecten voor langdurig zieken minder vrijblijvend te maken, zowel voor de werkgever als voor de werknemer. Maar daar kwam uiteindelijk niets van in huis door protest van de werkgeversorganisaties en de vakbonden. Ook nu lag die responsabilisering gevoelig, vooral bij de [Franstalige socialisten](#).

Voor alle maatregelen die werknemers treffen, ligt de PS meteen zwaar onder vuur vanuit de - extreemlinkse PVDA/PTB. Toch kan ook de PS leven met het globale plaatje. Zo haalt minister van Werk Pierre-Yves Dermagne (PS) onder meer zijn slag thuis met een grote hervorming van de re-integratietrajecten. Het huidige systeem [werkt eerder als ontslagmachine](#) dan als echt re-integratie-instrument.

Overheid hervormt reïntegratietraject voor langdurig zieken, sanctie voor wie niet meewerkt

Binnen het kernkabinet is er een consensus over de hervorming van de reïntegratietrajecten voor langdurig zieken. Dat systeem wordt vandaag al te vaak misbruikt om mensen aan deur te zetten wegens medische overmacht, maar voortaan worden beide uit elkaar gehaald.

Hannes Heynderickx en Arnout Gyssels _ Maandag 11 oktober 2021 om 23:38

Een half miljoen langdurig zieken telt ons land op dit moment. Dat kost uiteraard een bom geld aan de sociale zekerheid én is niet goed voor het welzijn van de zieken zelf. De federale regering wilde dan ook van de begrotingsgesprekken gebruikmaken om een plan op te stellen om een groot deel van die langdurig zieken terug naar het werk te begeleiden.

Bevoegd minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid Frank Vandenbroucke (Vooruit) lichtte vorige week al een tipje van de sluier: de huisartsen en de ziekenfondsen krijgen een belangrijke rol in het bepalen van wat een langdurig zieke wél nog kan. Zo moet een zieke geleidelijk aan terug de stap naar het werk kunnen zetten, als zijn gezondheidssituatie dat zou toelaten.

nieuwe consensus

Aan de ene kant komt er een verbetering van de trajecten, onder meer door een snellere opstart van de begeleiding door de werkgever (na drie in plaats van vier maanden). Belangrijk is dat de procedure voor ontslag wegens medische overmacht van het reïntegratietraject wordt losgekoppeld. Een werkgever zal er pas na negen maanden een beroep op kunnen doen, wat ruim de mogelijkheid moet bieden om een traject op te starten.

Op het vlak van arbeidsmarktbeleid kwamen de Vivaldipartijen ook overeen een aantal dossiers naar de sociale partners te sturen. Het gaat om de vierdaagse werkweek, de flexibilisering week om week (bijvoorbeeld voor gescheiden ouders), de snellere uurroosters voor wie een variabel uurrooster heeft, het recht op deconnectie en de registratie van de arbeidstijd. Dat laatste is het gevolg van een arrest van het EU-hof.

Volgens verschillende media is er ook een akkoord over mogelijke sancties voor werkgevers en werknemers in de aanpak van langdurig zieken. Onwillige, langdurig zieke werknemers kunnen 2,5 procent van hun uitkering verliezen, indien ze na tien weken de vereiste vragenlijst niet willen invullen of wanneer ze niet komen opdagen bij de werkgelegenheidscoördinator.

sancties

Werkgevers met meer dan 50 werknemers met bovenmatig veel zieken, kunnen een sanctie krijgen van 2,5 procent van de loonmassa gedurende een kwartaal. Daarbij worden wel enkel werknemers onder 55 jaar in rekening genomen. Ook ziekenfondsen kunnen een deel van hun administratieve vergoeding kwijtspelen als ze te weinig mensen aan de slag helpen. Er wordt ook naar de arbeidsbemiddelingsdiensten in de gewesten gekeken.

Tot slot zou er een akkoord zijn over de afschaffing van het ziektebriefje voor één dag afwezigheid, en dat voor drie dagen per jaar. Het kernkabinet zet zijn zoektocht over de andere dossiers vanavond en -nacht voort. Er ligt nog een aantal knelpunten op tafel.

Compromis op regeringstafel: overheid wil langdurig zieken aan slag krijgen, mét sanctie als “allerlaatste” middel

Langdurig zieken die koppig blijven weigeren om mee te werken aan een weg terug naar de arbeidsmarkt, zullen een stukje van hun uitkering verliezen. Dat is het compromis dat uit de bus kwam bij de begrotingsbesprekingen. Vooral voor PS ligt zo’n maatregel extreem gevoelig. “Maar we doen het enkel als allerlaatste optie”, klinkt het binnen de regering.

Hannes Heynderickx en Arnout Gyssels

Maandag 11 oktober 2021 om 19:04

Bijna een half miljoen langdurig zieken telt ons land. Mensen die al langer dan één jaar thuis zitten dus. En die groep blijft toenemen. De federale regering wil hen zo veel als mogelijk weer op de arbeidsmarkt krijgen. Goed voor de mensen zelf, klinkt het, want werken leidt tot meer welzijn. Maar ook voor de staatskas, want die moet nu de uitkeringen ophoesten en loopt inkomsten en sociale bijdragen mis van de mensen die niet werken. De topministers zijn het in principe akkoord geraakt over een plan van minister van Volksgezondheid en Sociale Zaken Frank Vandenbroucke (Vooruit) hoe ze daar willen raken.

Voor de werknemers die thuis zitten op de ziekenkas, wordt een zeker engagement verwacht. Na tien weken moeten ze een vragenlijst invullen voor hun terug-naar-werk-coördinator. Daarin kunnen ze aangeven dat ze nog niet klaar zijn om terug te keren. De overheid zal er alles aan doen om hen het formulier te laten invullen. Doen ze dat niet, dan kunnen ze 2,5 procent van hun uitkering verliezen. Ook als ze pertinent blijven weigeren om naar de afspraak met hun coördinator te gaan, riskeren ze die sanctie.

Fonds

Tegelijkertijd zullen ook de werkgevers beter hun best moeten doen. Bedrijven met meer dan vijftig werknemers zullen per sector en per grootte vergeleken worden met hun concurrenten. Als blijkt dat hier of daar verdacht veel mensen uitvallen, dan zullen die bedrijven daar werk van moeten maken. De overheid kijkt daarvoor naar de werknemers jonger dan 55 jaar en met minstens drie jaar anciënniteit. Lukt het niet om de uitval te verbeteren, dan moet de werkgever een bijdrage van 2,5 procent van de totale loonsom storten in een soort fonds voor meer preventie.

Daarnaast scherpt de regering de verwachtingen voor de mutualiteiten aan. Hun financiering zal in de toekomst voor een stuk afhangen van hoe goed ze scoren op re-integratie.

Wie één dag ziek thuis moet blijven, hoeft daarvoor in de toekomst niet meer naar een huisarts lopen. Drie keer per jaar kan een werknemer zonder ziektebriefje thuisblijven. Wel zal de arts de mogelijkheid krijgen om de mutualiteiten met een elektronisch attest duidelijk te maken wat deze of gene zieke werknemer wel nog mag.

En tot slot herbekijkt het federale niveau de samenwerking met de VDAB in Vlaanderen en de collega's in Wallonië en Brussel, om nog meer te kunnen inzetten op die terugkeer naar werk.

De Tijd

Regering minder streng voor kort verzuim en strenger voor langdurig zieken

[Dirk Selleslagh](#) - 13 oktober 2021 06:59

De regering schaft enerzijds het ziektebriefje bij kortverzuim af. Maar anderzijds wordt ze wel strenger voor langdurig zieken die hun terugkeer naar het werk boycotten.

De federale regering besliste dat werknemers zich tot drie keer per jaar een dag ziek kunnen melden zonder medisch attest. Opvallend - en niet meteen onderbouwd met duidelijke argumenten - is dat die maatregel alleen geldt voor grote bedrijven en niet voor kmo's met minder dan 50 werknemers. Bij die laatste blijft een ziektebriefje ook voor één dag verplicht.

De werkgeversorganisatie VBO liet zich enkele dagen geleden al negatief uit over het gedeeltelijk verdwijnen van het ziekteattest. Gedelegeerd bestuurder Pieter Timmermans noemde dat een onbegrijpelijke beslissing die werknemers het signaal geeft dat ze drie dagen per jaar zomaar afwezig mogen zijn.

Buitenlandse ervaringen

In een aantal landen is ervaring opgebouwd met ziektedagen zonder doktersbriefje. In Noorwegen en Nederland is het volledig verdwenen en in Duitsland en Oostenrijk bestaat ook al het systeem van drie dagen afwezigheid per jaar zonder ziekteattest.

'De ervaring uit het buitenland leert ons dat het kort verzuim niet toeneemt als je het ziektebriefje afschaft', zegt Lode Godderis, hoogleraar arbeidsgeneeskunde aan de KU Leuven en CEO van de preventiedienst Idewe. 'Het kort verzuim zal zelfs eerder dalen en dat zien we ook in Belgische bedrijven die dat systeem nu al toepassen.'

De ervaring uit het buitenland leert ons dat het kort verzuim niet toeneemt als je het ziektebriefje afschaft. Lode Godderis, Hoogleraar arbeidsgeneeskunde KU Leuven

Volgens Godderis is die daling te verklaren omdat de meeste aandoeningen die tot kort verzuim leiden vaak al na een dag voorbij zijn. Maar huisartsen schrijven regelmatig een extra dag voor de zekerheid, waardoor werknemers een dag langer afwezig blijven.

'Ik kan ook niet verklaren waarom het maar drie afzonderlijke dagen per jaar zijn', zegt Godderis. Ik weet niet hoe men tot zo'n besluit gekomen is. Als de werknemer dan toch een dag extra nodig heeft om te herstellen, moet hij toch nog naar een huisarts gaan. Voor mij zou het minimaal om drie dagen moeten gaan, of zelfs om de eerste week ziekte.'

Langdurig zieken

Er komt ook een beperkte sanctie voor langdurig zieken die hun re-integratie naar werk boycotten. Als zij een vragenlijst waarin gepeild wordt naar hun toestand niet invullen of niet aanwezig zijn op een overlegmoment kunnen ze 2,5 procent van hun uitkering verliezen.

'Ik had eerder gehoopt op flankerende in plaats van sanctionerende maatregelen', zegt Godderis. 'Ik begrijp wel dat er een slot op de deur moet zijn, maar ik denk dat de hoofdprioriteit moet liggen bij het helpen van mensen om naar het werk terug te keren. We moeten mensen ervan overtuigen dat de terugkeer naar het werk bijdraagt tot herstel en genezing en dus een onderdeel van de behandeling is.' Bedrijven met meer dan 50 werknemers die fors meer langdurig zieken hebben dan gemiddeld riskeren dan weer een boete van 2,5 procent van de loonmassa van een kwartaal. 55-plussers zouden daarbij niet worden meegeteld. Ook de ziekenfondsen, die mee bevoegd zijn voor de re-integratie, kunnen een sanctie krijgen als ze te weinig re-integratietrajecten opstarten.